

KOSE HUVIKOOLI MUUSIKAOSAKONNA KLAVERI ERIALA PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

juuli 2020

ÜLDSÄTTED

1. Kose Huvikooli muusikaosakonna õppekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö antud koolis.
2. Kose Huvikooli muusikaosakonna õppekava koosneb:
 - üldosast;
 - ainekavadest, mille läbimine on kooli lõputunnistuse saamise eelduseks;
 - lisaainete ainekavadest, mille abil saab õpitavat muuta mitmekesisemaks, täielikumaks ja õppija huvidele paremini vastavaks
3. Kose Huvikooli õppekava määrab kindlaks õppe-eesmärgid, õppekava põhimõtted, õppeprotsessi, õppeaja, õppeainete loendi koos ajalise kestuse ja ainekavadega, õppeainete valiku võimalused ja tingimused ning nõuded õppeetappide ja kooli lõpetamise kohta.

ÜLDOSA

1. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ ÜLDEESMÄRGID

1. Kose Huvikooli ülesandeks ja eesmärgiks on laste ja noorte loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine ja kohaliku kultuurielu edendamine.
2. Õppe- ja kasvatustöö koolis peab aitama kujuneda isiksusel, kes:
 - mõtleb loovalt ja oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
 - suudab valida, otsustada ja vastutust kanda;
 - mõistab teadmiste ja pidevõppe tähtsust, oskab õppida ja on valmis koostööks;
 - oskab ennast muusikaliselt väljendada ja julgeb esineda;

2. ÕPPEKAVA PÕHIMÕTTED

1. Õppekava läbimine annab õppijale võimaluse edasiseks muusikalise hariduse omandamiseks keskastmes, milleks mh suuname õpilasi ise oma tegevust jälgima ja õppimist kavandama, analüüsima ja kujundama oma isikupära.
2. Õppekavad ei dikteeri pilliõppes heliteoste valikut, vaid annavad oskuste arendamiseks suunad ja tasemenõuded.
3. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse vanuselisi, individuaalseid ja rahvuslikke iseärasusi ning kooli materiaalseid võimalusi.
4. Õppekava läbimise tulemusena oskab õpilane mõista ja hinnata süvamuusikat.

3. ÕPPEPROTSESS

1. Õppimise käigus analüüsib ja hindab õppija õpitavat pidevalt ning edukus sõltub õppija oskusest õppida. Õpetaja on õpitegevuste kavandaja, looja ja juhendaja ning õpihimu innustaja.
2. Hindamine on osa kooli õppeprotsessist. Õpetaja selgitab õpilasele, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamiskriteeriumid.
3. Hindamise põhieesmärgid on:
 - motiveerida õpilast sihikindlamalt õppima;
 - anda teavet õppimise käigust õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanematele.
4. Hindamine võib olla sõnaline (analüüs / hinnang) ja numbriline (hinne).

Kose Huvikoolis rakendatakse 5-pallilist numbrilist hindamissüsteemi (vajadusel lisatakse plussid ja miinused):

 - hindamissüsteem sisaldab nii positiivseid (kolm, neli, viis) kui negatiivseid (üks, kaks) hindeid, kuid õppija üleviimine järgmisesse klassi toimub positiivsete hinnete alusel ja/või õppenõukogu otsuse alusel;

- poolaastate lõpus kajastuvad kõikide ainete ning tehnilise arvestuse, esinemispraktika, hoolsuse ja käitumise hinded; kevadel lisaks ainete aastat kokkuvõtavad hinded;
- koolivälise arvestusliku hindamise üks vorme on regionaalsed ja üleriigilised ning rahvusvahelised konkursid ja festivalid, kus hindamine toimub oma reeglite alusel;
- õppetöö vormiks võivad lisaks tavapärasele erialatunnile olla ka lahtine tund, konkurss, esinemine, töötuba, laager, kontserdikülastus, ekskursioon;
- nii kodune töö kui töö tunnis toimub eesmärgiga jõuda kindlalt ettevalmistatud esinemisega publiku ette võimalikult tihti; esinemine, võimalikult paljude ja erinevate esinemiskogemuste omandamine on muusikaosakonna õpetegevuse kõrgeim vorm.

4. KOOLIASTMETE ÕPPEKORRALDUS

ÜLDIST

- instrumendiõpe jaguneb Kose Huvikooli muusikaosakonnas põhiõppeks ja huviõppeks/vabaõppeks.
- õppetunni pikkus on 45 minutit.
- õppetöö kestab 35 õppenädalat ja koolivaheajad on Kose Gümnaasiumiga samadel aegadel.
- õppetundide arv ja nende järjekord õppepäevas määratakse tunniplaanis, mille
- kinnitab kooli direktor.

Õppetöö koosneb õppeastmetest:

- eelkool - 1-2 aastat
- põhiõpe - noorem aste 1.- 4. õppeaastani; vanem aste 5.- 7. õppeaastani
- lisa-aasta(d)

EELKOOL

- eelkooli võetakse vastu katseteta;
- Suunatakse õpilasi mängult õppimisele;

- Selgitatakse välja eeldused ja suunatakse sobiva eriala valikule.

PÕHIÕPE

- põhiõppesse võetakse õpilased vastu konkursi alusel. Konkursi korraldamiseks moodustatakse koolis vastuvõtukomisjon. Vastuvõtutingimused ja kord kehtestatakse vastuvõtueeskirjaga;
- põhiõppes toimub loomevõimete kavakindel arendamine ning professionaalse muusikahariduse omandamiseks ettevalmistamine;
- õpilaste üleminek ühest klassist teise toimub tasemeeksamite ja arvestuste kaudu;
- üleminekueksam (põhiinstrumendil ja solfedžos) toimub IV klassi (noorema astme) lõpus ja lõpueksam VII klassi (vanema astme) lõpetamisel;
- kooli lõpetamisel antakse välja huvikooli põhiõppe läbimise kohta lõputunnistus.

LISA-AASTA(D) on mõeldud õpilastele, kes:

- on edukalt läbinud põhiõppe;
- omab eeldusi ja on orienteeritud professionaalse muusikahariduse omandamisele;
- valmistub edasiõppimiseks vastavalt valitud keskastme õppeasutuse sisseastumiseksami nõuetele.

5. TUNNIJAOTUSPLAANID

5.1 EELKOOL

Ained ja nädalatundide arv:

- solfedžo / rütmika 1 x 45 min.
- individuaalne pillitund* 1 x 45 min.
- kontsertmeistri tunni pikkus on 0,3-0,5 tundi*

*soovi ja võimaluse korral

5.2 PÕHIÕPE

Põhiõpe on ette nähtud õpilastele, kes soovivad ja suudavad õppida mahukama, enam harjutamist nõudva õppekava järgi.

Ained ja nädalatundide arv:

Numbrid tabelis näitavad tundide arvu nädalas. Ühe tunni pikkus on reeglina 45 minutit.

Õppekava kohustuslike õppeainete loetelu

Kohustuslikud õppeained	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	lisa-aastad
Põhipill	2	2	2	2	2	2	2	2
Solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	2
Muusikalugu			1	1	1	1	1	
Ansambel (puhkpilli ja akordioni õppekava õpilastele)	1	1	1	1	1	1	1	1
Ansambel (viieli õppekava õpilastele)		1	1	1	1	1	1	1

Õppekava valikainete loetelu

Vabalt valitavad õppeained	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	lisa-aastad
Ansambel (klaveri õppekava õpilastele)			0,5	0,5	1	1	1	
Looming			1	1	1	1	1	1
Lisapill*			1	1	1	1	1	1

Lisasolfedžo	1	1	1	1	1	1	1	2
Ansambli laul	1	1	1	1	1	1	1	
Orkester (viuli ja puhkpilli õppekava õpilastele)			1	1	1	1	1	1

* Lisapillina võib erialas hästi edasijõudev õpilane õppida millist iganes koolis õpetatavat instrumenti. Mõeldes võimalikule edasiõppimisele on soovituslikuks instrumendiks keel- ja puhkpillidel klaver.

- kontsertmeistri tunni pikkus on I-IV klassini 0,5 tundi, V-VII klassis 1 tund.
- tehniline arvestus on 2 x õppeaasta jooksul klaveri, puhkpilli ja akordioni erialadel alates III klassist, keelpillidel alates IV klassist; hindelised esinemised toimuvad 2 x õ.-a. jooksul, neist üks (kevadel) on tasemeeksam;
- üleminekueksam (põhiinstrumendil ja solfedžos) toimub IV klassi (noorema astme) lõpus ja lõpueksam VII klassi (vanema astme) lõpetamisel;
- lisaainete arv ja valik oleneb õpilase suutlikkusest ning muusikaõpingu eesmärgist.

KOHUSTUSLIKUD AINEKAVAD

1. KLAVERI AINEKAVA

Tasemeksamite nõuded, omandatavate tehniliste ja muusikalis-väljenduslike võtete kirjeldus ning näidisrepertuaari loetelu.

Eelõpe hõlmab 1-2 õppeaastat ja sisaldab endas 1 solfedžo ja võimalusel 1 eriala tundi nädalas. Eelõppes tutvutakse esimeste mänguvõtetega. Repertuaar on võimalikult lihtne, lapsepärane ja mitmekesine. Hindamine on hinnanguline. Soovitav on esineda õpilaskontsertidel.

NOOREMA ASTME I JAOTUS (I JA II KLASS)

Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

Õpilane:

- omandab esimesed klaverimänguvõtted ja õiged alused klaveril musitseerimiseks (õige istumisasend, vaba kehahoid, mängimisel kogu käe kasutamine, õige sõrmede asend klahvidel, aktiivne sõrmeotste tunnetamine);
- on omandanud artikulasioonivõtted; *portato, legato, staccato*;
- oskab lugeda lihtsamat nooditeksti;
- oskab mängida viiuli- ja bassivõtmes, koos kätega;
- areneb rütmi- ja astmetunnetus;
- suudab edasi anda palade karakterit, meeleolu;
- teab ja kasutab väljendusvahenditena erinevaid põhidünaamikaid: p, mf, f;

- kasutab pedaali vastavalt tema mängutasemele;
- on omandanud regulaarse ja iseseisva töötamise oskuse;
- on omandanud esmase artikulatsiooni, fraseerimise ja aplikaatuuri algtõed;
- on omandanud esmase kuulamisoskuse;
- on saanud esinemiskogemust ja omandanud esmased teadmised esinemiskultuurist.

Õppetöö sisu

- Helistikud; C, G, D, A, F, a, e, d

Heliredel 2 okt. keskelt lahku, lühike kolmkõla eraldi või koos kätega, kromaatile heliredel 2 okt. otse, akordid- *portato ja staccato*, pikk kolmkõla eraldi.

- Etüüdid või tehniliste ülesannetega palade mängimine tehniliste oskuste arendamiseks.
- Polüfooniliste võtetega palade õppimine.
- Erinevate karakteritega palade mängimine, sh suurvorm alates II klassist.
- Algoskused noodilugemisest.
- Koosmängu kogemus.
- Kohustuslikud esinemised vähemalt 2 korda õppeaastas.

Hindlise tasemeeksami nõuded kevadel

I klassil : 2 erineva iseloomuga pala

II klassil:

- Polüfoonilise iseloomuga pala või suurvorm

- Pala või etüüd

Hindamise kriteeriumiks on püstitatud eesmärkide täitmine.

Konkursil edukalt esinenud õpilase sooritust arvestatakse tasemeeksamil.

Poolaasta kokkuvõtva hinde kriteeriumiks on õpilase iseseisev töö, tunnitöö ja esinemised.

Hindelse tasemeeksami näide

C. Czerny - H. Germer Etüüdid nr 14, 15 (I osast)

J. S. Bach Menuett d-moll

C. Reinecke Sonatiin a-moll

NOOREMA ASTME II JAOTUS (III JA IV KLASS)

Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

Õpilane:

- süvendab põhilisi klaverimängu võtteid;
- saavutab tehnilise osavuse;
- oskab kasutada kõlavärve;
- valdab pedaliseerimisvõtteid;
- suudab diferentseerida faktuuri;
- on võimeline iseseisvalt õppima uut nooditeksti;
- oskab pala ehitust ja fraseerimist analüüsida;
- on omandanud koduses harjutamises regulaarsuse ja iseseivsuse;
- on saanud kogemusi esinemistelt kontsertidel ja konkurssidel.

Õppetöö sisu

- Helistikud - C, G, D, A, E, F, B, Es, a, e, h, d, g, c

Harmooniline heliredel lahku, meloodiline otse, lühike kolmkõla 4-heliline eraldi või koos kätega, pikk kolmkõla koos kätega otse, akordid- portato ja staccato, kromaatile heliredel otse. Tehniline arvestus 2 korda õppeaastas.

- Tehniliste oskuste arendamine etüüdidega.
- Polüfooniline repertuaar.
- Suurvormid.
- Karakterpalad.
- Noodist lugemine.
- Koosmäng klaveriduos.
- Kohustuslikud esinemised vähemalt 2 korda õppeaastas.

Hindelse tasemeeksami ja üleminekuexami nõuded kevadel

III klassil:

- Etüüd või pala
- Polüfooniline teos või suurvorm

IV klassil:

- Suurvorm

- Polüfooniline teos
- Etüüd või pala

Hindamise kriteeriumiks on püstitatud eesmärkide täitmine.

Konkursil edukalt esinenud õpilase sooritust arvestatakse tasemeeksamill või üleminekueksamil.

Poolaasta kokkuvõtva hinde kriteeriumiks on õpilase iseseisev töö, tunnitöö, tehniline arvestus ja esinemised.

Üleminekuksami näide:

H. Lemoine	Etüüd op 37 nr 20
J. S. Bach	Väike prelüüd F-duur
S. Prokofjev	Muinasjutt
M. Clementi	Sonatiin F duur op 37 nr 4

IV klassi heade õpitulemuste põhjal jätkab õpilane vanemas astmes V klassis. IV klassi tasemele mittevastavale õpilasele anname soovi korral võimaluse jätkata huvi- või vabaõppes. Erandi moodustavad isiklikel ja mõjuvatel põhjustel palju puudunud ning programmi mittetäitnud õpilased. Nende jätkamist V klassis või õppeaasta kordamist arutatakse individuaalselt lapse, lapsevanema ja õpetajaga ning otsus kinnitatakse õppenõukogus.

VANEM ASTE (V, VI JA VII KLASS)

Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

Õpilane:

- on omandanud nõutava tasemega muusika esitamiseks vajalikud tehnilised oskused;

- omab vajalikke teadmisi ja oskusi uue muusikateksti õppimiseks;
- valdab fraseerimise, artikulatsiooni, aplikatuuri ja vormitaju põhialuseid;
- oskab tõlgendada eri ajastute muusikat;
- õpilane analüüsib ja mõtleb loovalt;
- oskab teha iseseisvat tööd ja on valmis koosmusitseerimiseks;
- õpilasel on vanema astme lõpetamisel piisavad instrumendikäsitluse- ja musitseerimisoskused, mis võimaldavad muusikaõpingute jätkamist järgmises muusikaharidusastmes.

Õppetöö sisu

- Kõik # ja b helistikud. Heliredelid (8, 3, 10) lahku, 6 otse, kromaatileine heliredel lahku, lühike ja murtud kolmkõla, pikk kolmkõla lahku, akordid - *portato ja staccato* 4-helilised, D7 ja >VII7 lühike ja pikk. Tehniline arvestus 2 korda õppeaastas.
- Etüüdide ja virtuoossete palade õppimine tehniliste oskuste arendamiseks.
- Polüfooniline teos.
- Suurvorm.
- Erinevate karakteritega palade mängimine.
- Erinevates stiilides ja erinevate ajastute muusika esitamine.
- Muusikateose iseseisva omandamise oskus.
- Esinemiskindluse omandamine.
- Ansamblimängupartneri kuulamisoskus.
- Kohustuslikud esinemised vähemalt 2 korda õppeaastas.

Hindelise tasemeeksami ja lõpueksami nõuded kevadel

V ja VI klassil:

- Etüüd või pala
- Polüfoonia või suurvorm

VII klassil:

- Etüüd või virtuoosne pala
- Polüfooniline teos
- Suurvorm
- Pala

Hindamise kriteeriumiks on püstitatud eesmärkide täitmine.

Konkursil edukalt esinenud õpilase sooritust arvestatakse tasemeeksamil.

Poolaasta kokkuvõtva hinde kriteeriumiks on õpilase iseseisev töö, tunnitöö, tehniline arvestus ja esinemised.

Lõpueksami näide:

J. S. Bach	3-häälne inventsioon h-moll
A. Loeschorn	Etüüd op 136 nr 19
W. A. Mozart	Sonaat B-duur K333 I osa
H. Eller	Õhtulaul

2. SOLFEDŽO AINEKAVA

Omandatavate teadmiste ja oskuste kirjeldus, hindamiskriteeriumid, tasemeeksami nõuded. Aine maht: 2 tundi nädalas I-VII õppeaastani ja lisa-aastatel. Tunni pikkus on 45 min. Lisa-aasta on mõeldud edukatele õpilastele, kes on põhikooli eelnevalt lõpetanud ja kellel on eeldusi ning kes on üldjuhul orienteeritud professionaalse muusikahariduse omandamisele.

Õppe-eesmärgid

1. Õpilane arendab oma muusikalist kuulmist.
2. Õpilane omandab algtõed muusikateoorias.
3. Õpilane oskab üles kirjutada muusikalist teksti.
4. Õpilane omandab laulmiseks vajalikud algteadmised (hingamine, fraseerimine, intonatsioon).

Õppesisu

Teooria:

Noodikirja algteadmised:

1. Noodijoonestik ja abijooned, nootide asukohad noodijoonestikul ja abijoontel; noodivarte õigekiri.
2. Viuli- ja bassivõti, nootide algteadmised (tähtnimed/silpnimed).

Rütm:

1. Rütms liikumine.
2. Rütmsilpide tundmine.
3. Rütmiharjutused ühele ja kahele käele.
4. Saaterütmid laulule.

5. Ostinato laulusaatega.

6. Rütmikaanonid.

Suuline analüüs:

1. Rütmi analüüs.

2. Meloodia analüüs.

3. Vormianalüüs.

4. Laadi- ja/või helistikuanalüüs.

5. Intervallide analüüs.

6. Akordide analüüs.

7. Dünaamika analüüs.

Diktaat:

1. Rütmidiktaat.

2. Meloodiline diktaat.

3. Mäludiktaat.

4. Kiirusdiktaat astmete tabamiseks.

5. Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega diktaat.

6. 4-häälsed harmoonilised järgnevused tähistatuna nii rooma numbrites kui akordimärkidega.

Improviseatsioon:

1. Rütmi improviseatsioon õpitud taktimõõdus, teatud rütmigruppidega, meloodia saatel.

2. Meloodia improviseatsioon antud rütmile, tekstile, läbivõetud teemale (astmed, helistik, akord jne).

Itaaliakeelsed oskussõnad tempo, dünaamika ja iseloomu väljendamiseks.

Solfedžo ainekava nooremale astmele

I õppeaasta

Eesmärk: rütmiõpetus, laaditaju arendamine, duur ja moll.

Nõuded:

Meetrum ja rütm:

1. Rõhuline taktiosa, rõhutu taktiosa.
2. Takt, taktijoon.
3. Taktidesse jaotamine, lõpujoon, kordusmärk, eeltakt.
4. Taktimõõdud $2/4$, $3/4$, $4/4=C$.
5. Taktiviipamise skeemid.
6. Noodivältused ja pausid (tervenoot ja –paus, poolnoot ja –paus, veerandnoot ja –paus, kaheksandiknoot ja –paus, kuueteistkümnendiknoot ja –paus).
7. Rütmid: „ta“, „ti-ti“, „tiri-tiri“, „ti-tiri“, „tiri-ti“; punkteeritud rütmid „ta-i-ti“, „tai-ri“.
8. Eeltakt.

Noodikirja algteadmised:

1. Noodijoonestik ja abijooned.
2. Nootide asukohad noodijoonestikul.
3. Noodivarte õigekiri.
4. Pauside kirjutamine.
5. Viiuli- ja bassivõti.

6. Nootide tähtnimed, silpnimede tutvustamine.

Helistikud:

1. Duur ja moll helilaadid.
2. Astmed ja astmetaju arendamine.
3. Helistikud: C-, G-, F-, ja D-duur ning loomulik a-, e- ja d-moll; terve- ja pooltoon.
4. Paralleelsed helistikud.
5. Toonika, toonika kolmkõla, juhtheli.
6. Märgid: diees, bemoll, bekaar.
7. Eakohased harjutused, laulud, kaanonid.
8. Transponeerimine, improvisatsioon; meloodia ja rütmi arendusvõtted: kordamine, sekvents, varieerimine.

Diktaat - kuni 4 takti pikkused suulised ja kirjalikud rütmi- ja viisidiktaadid.

Tempo ja dünaamika mõiste.

Muusikaline vorm – muusika kuulamine ja analüüs.

II õppeaasta

Eesmärk: molli 3 kuju – loomulik, harmooniline ja meloodiline moll (meloodiline moll vaid tutvustavalt); tutvumine intervallidega.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt:

1. Punkt noodi järel; punkteeritud rütmid „tai-ri“ ja „ta-i-ti“.

Helistikud:

1. Kahe märgiga duurid ja mollid.
2. Mollid 3 kuju: loomulik, harmooniline ja meloodiline moll (meloodiline moll vaid tutvustavalt).
3. Heliredeli ehitus – tervetoon ja pooltoon, püsivad ja püsimatud e. ebapüsivad astmed.
4. Püsimatute e. ebapüsivate astmete lahendamine püsivatesse astmetesse, lahendamise mõiste.
5. Tutvumine põhiastmete (I, IV ja V) kolmkõladega.
6. Transponeerimine ja improvisatsioon.

Intervallid:

1. Tutvumine intervallidega.
2. Töötamine järgmiste lihtintervallidega: p.1, p.4, p.5, p.8, v.2, s.2, v.3, s.3.
3. Intervallide suurus astmetes ja toonides.

Diktaat:

1. Lihtsad suulised ja kirjalikud 4-taktilised diktaadid duuris ja mollis.
2. Diktaat astmenumbritega.
3. 4-taktilised rütmidiktaadid.

III õppeaasta

Eesmärk: lihtintervallid, akordiõpetuse algus.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt - 3/8 taktimõõt, grupeerimine, taktiviipamine.

Helistikud:

1. kolme märgiga duurid ja mollid.
2. Mõiste „sanimelised helistikud“.
3. Toonika/I kolmkõla pöörded duuris (T, T₆, T₆₄) ja mollis (t, t₆, t₆₄). Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.
4. Kolmkõla helide nimetused: priim, terts, kvint.
5. Funktsionaalsuse mõiste; toonika kolmkõla e. I astme kolmkõla (T, t), subdominant kolmkõla e. IV astme kolmkõla (S, s), dominantkolmkõla e. V astme kolmkõla (D); põhikolmkõlade kasutamine laulude saatmisel.

Intervallid:

1. Töö järgmiste lihtintervallidega: v.6, s.6, v.7 ja s.7.
2. Intervallide suurus astmetes ja toonides; intervallide ehitamine antud noodist suunaga üles ja alla.

Diktaat:

1. 4-taktiline suuline ja kirjalik meloodiadiktaat.
2. Diktaat astmenumbritega.
3. Rütmidiktaat.

IV õppeaasta

Eesmärk: akordide ehitamine ja laulmine duuris ja harmoonilises mollis, toonika kolmkõla pöörded, põhikolmkõlad põhikujus, D₇ / V₇ lahendusega. Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt:

1. 3/8 taktimõõt; rütmigrupid 16ndik nootidega.
2. 6/8 taktimõõt.
3. Triool, sünkoop („ti-ta-ti“).

Helistikud - nelja märgiga duurid ja mollid.

Intervallid:

1. Lihtintervallide kordamine.
2. <2 harmoonilises mollis (tutvustavalt).

Akordid:

1. Dominantseptakord D_7 / V_7 lahendusega duuris ja harmoonilises mollis. Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.
2. Põhikolmkõlade õpetamise sidumine praktilise musitseerimisega (põhikolmkõlade kasutamine laulude saatmisel).

Diktaat:

1. 4-taktiline meloodiadiktaat duuris ja mollis.
2. Diktaat astmenumbritega.
3. 4-6-taktiline rütmidiktaat.

Üleminekueksam

Kirjalik:

1. 4-taktiline diktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus (ilma eeltaktita). Kirjutamise aeg kuni 30 min., mängitakse kuni 12 korda.
2. Kuulamine – 8 küsimust intervallide ja akordide kooskõla kohta, mängitakse 2 korda.

3. 4-6-taktiline rütmidiktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus (ilma eeltaktita), esitatakse kuni 6 korda.

4. Teooria ainekava ulatuses.

2/3 hindest annavad diktaat ja kuulamine, 1/3 rütmidiktaat ja teooria.

Suuline (vastavalt eksamipiletile):

1. Duur-heliredeli (kuni 4 võtmemärgini) laulmine koos sama duuri toonika kolmkõla pöörete või põhikolmkõladega ja D_7 laulmine lahendusega

või

moll-heliredeli (kuni 2 võtmemärgini) laulmine – loomulik moll koos toonika kolmkõla pööretega, harmooniline või meloodiline moll koos põhikolmkõladega.

2. Võõra harjutuse laulmine duuris (kuni 2 võtmemärgini). Võõra harjutuse laulmine duuris (kuni 2 võtmemärgini helistikes).

3. 8-taktilise 2/4 või 3/4 taktimõõdus rütmiharjutuse koputamine.

Solfedžo ainekava vanemale astmele

V õppeaasta

Eesmärk: põhikolmkõlade pöörded duuris ja mollis, meloodiline moll. Kõrvalastmete kolmkõlade ja tähtharmonia tutvustamine.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt:

1. 6/8 taktimõõt, rütmigrupid 16ndiknootidega, grupeerimine.

2. Süntkoop, triool, pidekaare lihtsamad variandid.

Helistikud - viie märgiga duurid ja mollid.

Intervallid:

1. Lihtintervallide ehitamine ja laulmine antud noodist üles ja alla.

Akordid:

1. Põhikolmkõlade õpetamise sidumine praktilise musitseerimisega (põhikolmkõlade kasutamine laulude saatmisel).
2. Põhikolmkõlade pöörded. Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.
3. $>VII$ lahendusega duuris ja harmoonilises mollis.
4. 4-taktilised harmoonilised järgnevused. Järgnevuste ülesmärkimine nii astmenumbrite kui ka tähtharmonia tähistustega.
5. Dominantseptakord D_7 / V_7 lahendusega. Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.

Diktaat:

1. Rütmi- ja meloodiadiktaadid.
2. Lünkdiktaat.
3. Mäludiktaat.
4. Meetrumivaba astmediktaat, diktaat astmenumbritega.
5. Suuline diktaat.

VI õppeaasta

Eesmärk: dominantseptakordi D_7 / V_7 pöörded lahendustega duuris ja mollis; harmooniline duur (tutvustavalt); kõrvalastmete kolmkõlad ja tähtharmonia; 5 erinevat septakordi (väike mažoorne, väike minoorne, suur mažoorne, vähendatud ja poolvähendatud septakord); 4-häälsed järgnevused.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt:

1. Pidekaarega rütmid.
2. 6/8 taktimõõdus punkteeritud rütmid.
3. 2/2, 3/2 ja 6/4 taktimõõdud.

Helistikud:

1. Kuue märgiga duurid ja mollid.
2. Diatoonilised ja kromaatilised läbiminevad ja abihelid (tutvustavalt).
3. Kaldumine, modulatsioon - mõisted (tutvustavalt).

Intervallid:

1. Lihtintervallid oktaavi piires üles ja alla.

Akordid:

1. Põhiastmete kolmkõlad. Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega. Põhikolmkõlade õpetamise sidumine praktilise musitseerimisega (põhikolmkõlade kasutamine laulude saatmisel).
2. D_7 / V_7 pöörded lahendusega duuris ja harmoonilises mollis – I pööre D_{65} / V_{65} lahendusega T/t/I; II pööre D_{43} / V_{43} lahendusega T/t/I ; III pööre D_2 / V_2 lahendusega $T_6/t_6 / I_6$. Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.
3. 4-häälsete harmooniliste järgnevuste (4-8 takti) kuulamine ja laulmine.

Diktaat:

6. Rütmi- ja meloodiadiktaadid.
7. Lünkdiktaat.
8. Mäludiktaat.
9. Meetrumivaba astmediktaat diktaat astmenumbritega.

10. Suuline diktaat.

VII õppeaasta

Eesmärk: intervallid ja akordid – ehitamine, kuulamine, laulmine. v.VII₇ ja >VII₇ lahendusega. Tätharmonia.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt:

1. Keerukamad sünkoobid ja pidekaarega rütmid.
2. Segataktimõõt, vahelduv taktimõõt.

Laadid:

1. Seitsme märgiga duurid ja mollid.
2. Pentatoonika, diatoonilised laadid (tutvustavalt).
3. Kromaatiline duur ja moll (ehitamine tutvustavalt).

Intervallid - kõikide läbivõetud intervallide kordamine.

Akordid:

1. Akordide tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega. Akordide ehitamine tätharmonia märgistuse põhjal.
2. v.VII₇ duuris lahendusega T; >VII₇ harmoonilises mollis lahendusega T/t.
3. 4-häälsed harmoonilised järgnevused.
4. III ja VI kolmkõla (tutvustavalt).

Diktaat - üksikute kromaatiliste abi- või läbiminevate helidega:

1. Rütmi- ja meloodiadiktaadid.
2. Lünkdiktaat.
3. Mäludiktaat.
4. Meetrumivaba astmediktaat diktaat astmenumbritega.
5. Suuline diktaat.
6. Saatega meloodia kuulamine, millest märgitakse üles ainult meloodia.

Järgnevused - ülesmärkimine nii astmenumbrite- kui ka tähtharmonia tähistustega.

Lõpueksam

Kirjalik:

1. Diktaat - kaks erineva raskusastmega varianti, üks neist 6/8 taktimõõdus. Kirjutamise aeg kuni 30 min., mängitakse kuni 12 korda.
2. Järgnevus kuni 8 takti. Mängitakse harmooniliselt kuni 8 korda.
3. Kuulamine – 8 küsimust intervallide ja akordide kooskõla kohta, mängitakse harmooniliselt 2 korda.
4. Teooria kogu ainekava ulatuses. Küsimused sisaldavad intervallide ja akordide ehitamist ja määramist kuni 7 märgiga helistikes, paralleelhelistiku ja võtmemärkide määramist kuni 7 märgiga helistikes nii viiuli- kui ka bassivõtmes.

Suuline (vastavalt eksamipiletile):

1. Heliredeli laulmine lisadega: duur (kuni 5 märgini) või harmooniline või meloodiline moll-heliredel (kuni 5 võtmemärgini) laulmine;

lisaks põhikolmkõlad, üks D_7 pööre või juhtseptakord ja üks lihtintervall

või

kaks lihtintervalli antud noodist üles või alla ja kaks akordi antud helistikus

või

laulda 4-6-taktiline järgnevus.

NB! Toodud kolmest variandist tuleb vastata vähemalt ühele (kooli valikul).

2. 8-taktilise rütmiharjutuse koputamine.
3. Võõra harjutuse laulmine kuni 4 võtmemärgini helistikes.

Lisa-aasta (VIII ja IX õppeaasta)

Laadid:

1. Pentatoonika. Diatoonilised laadid. Vahelduv laad. Kromaatileine duur ja moll - ehitamine ja laulmine.
2. Kaldumine ja modulatsioon (I järgu sugulushelistikud).

Intervallid:

1. Harmoonilisele duurile iseloomulikud intervallid: <4 VI astmelt lahendusega, >5 II astmelt lahendusega v.3.
2. Liitintervallid.

Akordid:

1. Harmoonilises duuris >II lahendusega T_6 ja II_7 pööretega.
2. Kõrvalastmete kolmkõlad.
3. Katkestatud kadents.

Diktaat - 1-2 häälnel (kromaatilised helid, kaldumine, modulatsioon).

Allikad

Eesti Muusikakoolide Liit. Süvaõppe solfedžo ainekava. Soovituslik ainekava Eesti muusikakoolidele.

http://www.vorumuusikakool.ee/dokumendid/EML_solfedzo_ainekava_2016_dets.pdf

Krigul, E. (2003). Solfedžo I klassile. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Krigul, E. (2003). Solfedžo II klassile. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Krigul, E. (2016). Solfedžo III klassile. Tallinn: Logoprint.

Peetsalu, K., Petersoo, A. (1999). Solfedžo IV klassile. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Aavik, S. (1997). Solfedžo V klassile. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Aavik, S. (1998). Solfedžo VI klassile. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Aavik, S. (1999). Solfedžo VII klassile. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

3. MUUSIKALOO AINEKAVA

Aine lühikirjeldus, hindamine ja õppetöö toimumine

Kose Huvikooli muusikaosakonnas õpitakse muusikalugu viie õppeaasta vältel 3. - 7. klassis.

Õppeaine eesmärgiks on tutvustada õpilastele muusikamaailma põhitõdesid, muusikaalast sõnavara ning muusika arengulugu antiigist tänapäevani.

Teadmiste omandamist hinnatakse õpilase tunnistusel poolaastahindega. Poolaasta hinne kujuneb jooksvate hinnete (suulised ja kirjalikud tunnitegevused), kuulamistestide, teemasid kokkuvõtivate kontrolltööde ning vanemas astmes esseede/arvustuste hinnete koosmõjus.

Muusikalugu on üks tund nädalas (1 akadeemiline tund) ja selles osalemine on kohustuslik kõigile 3. - 7. klassi õpilastele. Erandjuhtumitel võib õpilase vabastada tundides osalemisest lapsevanema avalduse alusel ning õppenõukogu otsusega.

Õppesisu

Nooremas astmes alustatakse heli ja muusikalise heli üldisest tutvustusest, eesti rahvalaulude ja üldtuntud, pigem programmilist muusikat esindava klassikalise repertuaariga, mis lastele kergemini mõistetav ja meelde jääv. Tutvustatakse sümfooniaorkestri instrumente ja lihtsamaid muusikalisi vorme.

Vanemas astmes kinnistatakse ja süvendatakse nooremas astmes õpitut, antakse ülevaade muusika arengust ja erinevatest stiiliperioodidest antiikajast tänapäevani.

Aine eesmärk on soodustada klassikalise muusika kuulamisharjumust ja anda õpilastele baasteadmised, et kuulatud kõige lihtsamalt tasemel analüüsida. Oluline on ka muusika kulgemise mõistmine ja tajumine pikal ajateljel antiigist tänapäevani.

Noorema astme ainekava

Noorema astme materjal ei ole esitatud selle läbivõtmise järjekorras. Õpetajale on jäetud vabadus järjestada (ja ühitada) teemasid nii nagu kohalikud tingimused (rühmade koosseis, õppeabinõude muretsemise ajastamine, õpetaja eelistused jms) dikteerivad. Muusika valimine on jäetud täies ulatuses õpetaja maitse ja võimaluste valdusse.

III õppeaasta

Sissejuhatav teema. Muusikaloo sisu, selle koht kooli teiste õppeainete hulgas. Muusikaline heli. Heli omadused. Heli teekond tekkimisest kuulajani. Akustika aabitsatõed.

Eesti rahvamuusika. Vanem ja uuem rahvalaul. Rahvapillid ja pillilood. Rahvatantsud.

Instrumentaalmuusika. Sümfooniaorkestri pillid partituuri järjekorras (lühülevaade).

Orel ja klaver. Lisapillid, mida tavaliselt sümfooniaorkestri põhikoosseisus ei esine. Instrumentaalansamblid ja orkestrid.

IV õppeaasta

Muusika väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, register, kooskõla (harmoonia), faktuur. Vastavad näited muusikaajaloost.

Helitööde ülesehitus. Kuulamisülesannete kasutamise meetodika omandamine. Ühe- ja kahejaoline ülesehitus. Kolmejaoline vorm. Liht- ja liitvorm (kahe- ja kolmeosaline). Variatsioonid. Rondo.

Tantsud. Ajaloolised tantsud. Tantsusüit. Aasia, aafrika, ladina-ameerika rütmid. Peotantsud. Kaasaegsed tantsud. Ballett. Lavamuusika. Muusika sõnalavastuses. Ooper. Operetid. Muusikal.

Vanema astme ainekava

V ja VI õppeaastal antakse ülevaade muusika arengust keskajast meie sajandini. Liigestuse aluseks on stiilid. Iga stiiliperioodi esindaja(i)ks on valitud helilooja(d), kes ainekava koostajate arvates on kõige enam mõjutanud muusika edaspidist arengut või kelle teosed on ajaproovile enim vastu pidanud. Et muusika kuulamiseks jääks rohkem aega, tuleks heliloojate elulugudest esile tuua ainult (algõpetuse tasandil) otseselt muusikaga seotud osa. Ainekavas ei ole nimetatud õpilaste repertuaaris leiduvaid palu. Loetletud heliteostest teeb õpetaja oma valiku, olenevalt konkreetse rühma tasemest või fonoteegi võimalustest.

V õppeaasta

Keskaeg. Gregooriuse laul. Varajane mitmehäälsus. Organum, motett. Trubaduuride laul.

Renessanss. Ajastu üldiseloostus, võrdlus keskajaga. Uued ilmalikud laulužanrid: ballata, madrigal. Francesco Landini. Madalmaade koolkond, selle tähtsus polüfoonilise muusika arengus. Tähtsamad esindajad. Giovanni Palestrina da Palestrina, Orlandus Lassus. Renessansi ajastul kasutatud pillidest.

Barokk. Ajastu üldiseloostus, võrdlus renessansiga. Muusika iseloostus, tähtsamad žanrid.

Johann Sebastian Bach. Oreliteosed. Antonio Vivaldi. Concerto grosso mõiste. Vokaalmuusika.

Klassitsism. Üldiseloostus. Uue helikeele võrdlus barokiga. Uued žanrid. Joseph Haydn. Sümfoonia mõiste ja ülesehitus. Sonaat-allegro vorm. Instrumentaalkontsert. Keelpillikvartett. Wolfgang Amadeus Mozart. Imelapse periood. Sümfooniad. Ooperid. Reekviemi mõiste. Ludwig van Beethoven. Helikeele erinevus võrrelduna Haydni ja Mozarti loominguga. Sonaadid. Sümfooniad.

VI õppeaasta

Romantism. Romantismi põhijooned kõikides kunstides. Uued muusikažanrid heliloojate kaupa.

Franz Schubert, Frederik Chopin, Ferenc Liszt, Felix Mendelssohn, Johannes Brahms

Rahvusromantism. Edvard Grieg, Jean Sibelius

Romantism vene muusikas - Pjotr Tšaikovski, Modest Mussorgski

Romantiline ooper - Giuseppe Verdi, Richard Wagner

VII õppeaasta

20. sajandi muusika. Hilisromantism. Gustav Mahler. Impressionism. Claude Debussy, Maurice Ravel. Neoklassitsism. Igor Stravinski Ekspressionism. Arnold Schönberg.

20. sajandi alguse USA muusika: George Gershwin. Euroopa muusikaelu 20. sajandi I poolel:
Carl Orff. Vene muusika: Sergei Prokofjev ja Dmitri Šostakovitš. 20. sajandi keskpaik:
Olivier Messiaen. Pärast II maailmasõda. Aleatoorika: John Cage. Elektronmuusika:
Karlheinz Stockhausen. Minimalism: Steve Reich ja Phillip Glass.

Põgus ülevaade Eesti (nüüdis)muusikast. Arvo Pärt. Erkki-Sven Tüür.

VALIKAINETE AINEKAVAD

1. KLAVERIANSAMBLI AINEKAVA

Klaveriansambel on kõige otsesemalt eriala toetav aine. Lihtsama repertuaari mängimine ja positiivne eduelamus suurema esinemiskogemusega lisab õpilasele esinemisjulgust ja motivatsiooni ka põhipilliga intensiivsemalt tegeleda. Ansamblimänguks nimetame siin 2 või enama õpilase ja õpilase-õpetaja koosmängu klaveril, samuti koosmängu mõne teise instrumendiga. Koosmängu kaudu õpilane tutvub teise instrumendi omapära ja iseärasustega. Ansambli tunnid toimuvad alates III klassist 20 min ning V klassist 45 min nädalas. Ansambli tunni peamine eesmärk on orkestri- või ansamblipartiide õppimine, lehestlugemine ja esinemised. Ansambli lisaainet saavad valida paremini motiveeritud õpilased lapsevanema soovil, õppenõukogu otsuse alusel ning kooli rahaliste võimaluste olemasolul.

Noorem aste (III- IV klass)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

- 1) Noodistlugemise arendamine.
- 2) Faktuuri vertikaali kui horisontaali üheaegne teostamine.
- 3) Tähelepanu jaotamine kõigi faktuuri elementide jaoks komplekselt.
- 4) Sujuv peatusteta kuulmiskontrollile alluv mäng.
- 5) Mitmekülgne repertuaar (erinevad stiilid, karakterid).
- 6) Esinemiskindluse saavutamine arvukate esinemisvõimalustega.
- 7) Oskus kuulata partnerit.
- 8) Suhtumine esitatavasse – emotsionaalne väljenduslikkus.

Hindamine on nii hindeline kui ka hinnanguline. Hindamise kriteeriumiks on õpilase iseseisev töö, tunnitöö ja esinemine. Esinetakse vähemalt 1-2 korda aastas osakonna või kooli kontsertidel, võimalusel ka valla üritustel.

Repertuaari näited:

- J.Tompson - "Easiest piano course" IV
J.Garscia - "Let`s play a piano duet" op.37
S.Prokofjev - "Gavott" "Klassikalisest sümfooniast"
G.Fogler - "Kontsert" C I osa
A.Diabelli - "Sonatiinid" op.163

Vanem aste (V, VI ja VII klass)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

- 1) Lehestlugemise arendamine.
- 2) Väljendusrikas musitseerimine.
- 3) Peatusteta kuulmiskontrollile alluv mäng.
- 4) Koosmäng mõne teise instrumendiga, tutvumine teise instrumendi iseärasustega.
- 5) Stiili- ja vormitunnetus.
- 6) Esinemiskindluse saavutamine arvukate esinemisvõimalustega.
- 7) Mitmekülgse repertuaari mängimine (erinevad ajastud, erinevad karakterid)

Hindamine on nii hindeline kui ka hinnanguline. Hindamise kriteeriumiks on õpilase iseseisev töö, tunnitöö ja esinemine. Esinetakse vähemalt 1-2 korda aastas osakonna või kooli kontsertidel, võimalusel ka valla üritustel.

Repertuaari näited:

- H.Heumann - "Easy Pop for two"
L. van Beethoven - "Sonatiin" D I – III osa

- C.M.Weber - "Palad"
- W.A.Mozart - "Sonaadid 4-le käele"
- A.Rowley - "Miniatuurne kontsert"

2. LOOMINGU AINEKAVA

Aine lühikirjeldus ja õppetöö toimumine

Loomingu aine on lisaaine Kose Huvikooli muusikaosakonna õpilastele alates 3. õpiaastast.

Loomingu tund annab õpilasele võimaluse suhestuda muusika ja helidega ka ilma ettaantud noodita - luua ise muusikat improviseerides ja panna kirja enda muusikalisi mõtteid. Samuti on oluline heli ja visuaali vaheliste seoste loomine - tundides katsetatakse erinevate graafiliste parituuride loomist ja esitamist, helijoonistamist ning erinevaid improvisatsioonimänge. Üldise silmaringi laiendamiseks kuulatakse tundides ka erinevates žanrites kaasaegset muusikat ning arutletakse koos sel teemal.

Loomingutund toimub individuaal- või grupitunnina (vastavalt ülesannetele ja iga õpilase vajadustele) üks kord nädalas 45 minutit. Hindamissüsteem on mitteeristav, st. arvestatud/mittearvestatud.

Aine eesmärgid

Aine eesmärk on arendada õpilaste üldist loomingulist mõtlemist ja soodustada seoste loomist teiste kunstivaldkondadega, samuti toetada muusikainstrumentide, eriti oma erialainstrumendi tundmist.

Loomingu aine raames sõnastab iga õpilane individuaalselt koos õpetajaga oma eesmärgid. Tunni tegevused sõltuvad õpilase huvist ja võivad varieeruda kas rõhuasetusega heliloomingul, improvisatsioonil, audiovisuaalsel loomingul/helitehnoloogial. Vastavalt sellele plaanitakse ka erinevaid tegevusi ning ülesandeid.

Mõned näidistegevused

- Helijoonistus (abstraktne joonistamine valitud muusika saatel, loodud teose analüüsimine ja paralleelide loomine kuulatud muusikaga)
- Improvisatsioonimängud (improkaardid; erinevad märgisüsteemid, mille abil improviseerida)
 - Elektoonilisele helitaustale pillidega helide lisamine (rütmipillid või oma instrument)

- Graafilise partituuri loomine ja esitamine (grupitööna)
- Helide salvestamine ja montaaž (Reaper tarkvara kasutamine)
- Erinevate komponeerimiseks ja improviseerimiseks mõeldud äppide katsetamine (näiteks SAMPLR, Borderlands)
- Omalooming ja muusikaliste ideede noodistamine

3. LISAPILLINA ÕPETATAVA KITARRI AINEKAVA

Põhimõtted ja eesmärgid.

Lisapill on fakultatiivne aine, õpingute alustamiseks peab erialapillis olema edukalt sooritatud vähemalt III klass.

Lisapillitunnis õpitava repertuaari valib pedagoog (soovitavalt õpilase aktiivsel osalusel), lähtudes õpilase erialapillist, tema võimetest ja muusikalistest eelistustest. Individuaalse õppeplaani koostamisel lähtutakse Kose Huvikooli muusikaosakonna eriala ainekavast, tasemenõuetest ja näidisrepertuaari loetelust.

Kitarri lisapilli ainekava põhineb klassikalise kitarri ainekaval, kuid järgmiste erinevustega:

1. Kõõned sõltuvad sellest, millist põhipilli õpitakse.
2. Tehnilisi arvestusi lisapillis ei ole.
3. Kitarr on populaarne pill, seega on akordsaate mängimise oskus oluline.

Eeldused õppeainega alustamiseks:

1. Vajalik on põhieriala õpetaja nõusolek.
2. Kitarri olemasolu.

Õppetöö korraldus ja hindamine.

Nädalas 1 tund (à 45 min).

Hindamine toimub kaks korda õppeaastas.

Hindamise kriteeriumid

Hindamisel arvestame iseseisvat tööd, tunnitööd, esinemissooritust. Soovituslik on esineda sagedamini kui 1 kord aastas, kuna kontserdiks valmistumine motiveerib harjutama. Arvestusel tuleb esitada minimaalselt 1 teos (palad, etüüdid, polüfoonia, suurvormid).

Hindamine võib olla sõnaline (analüüs/hinnang) ja numbriline (hinne). Kose Muusikakoolis rakendatakse 5-pallilist numbrilist hindamist, Hinnetele lisatakse vajadusel täpsustuseks + või - märk.

III õppeaasta

Mänguasend, heli tekitamine, keelte ja sõrmede tähistamine, I positsiooni helirida, diees ja bemoll, töö koordineerimisega.

Akordid: A, Am, E, Em, D, Dm, G, C. Tantsurütmid: rumba, rasgueado, valss

Täpsemad nõuded, aasta jooksul õpitavate etüüdide valik ja heliredelite valik, tempo, kujud ja strihhid täpsustavad õpilane ja õpetaja iga õppeperioodi alguses kirjalikult.

IV õppeaasta

Apoyando ja *tirando*, meloodia ja bassi üheaegne esitus, dünaamika.

Akordid: C7, G7, A7, E7, D7.

Täpsemad nõuded, aasta jooksul õpitavate etüüdide valik ja heliredelite valik, tempo, kujud ja strihhid täpsustavad õpilane ja õpetaja iga õppeperioodi alguses kirjalikult.

V õppeaasta

III positsioon, 3-häälsed akordid arpedžeerimine, tämbrid, vibraato.

Akordid: tantsurütmid: barre

Täpsemad nõuded, aasta jooksul õpitavate etüüdide valik ja heliredelite valik, tempo, kujud ja strihhid täpsustavad õpilane ja õpetaja iga õppeperioodi alguses kirjalikult.

VI õppeaasta

V positsioon, 4-häälsed akordid ja arpedžeerimine, *legato*, mordent.

Akordid: tango, rock.

Täpsemad nõuded, aasta jooksul õpitavate etüüdide valik ja heliredelite valik, tempo, kujud ja strihhid täpsustavad õpilane ja õpetaja iga õppeperioodi alguses kirjalikult.

Ansambrites osalemine (kitarriga).

VII õppeasta

Tremolo, blues heliredelid.

Akordid: T - S - D funktsioonide kuuldeline eristamine duuris ja mollis (pala kuulmise järgi saatmine).

Ansamblimängu kogemus teiste pillidega (muud pillid: viiul, flööt, klaver).

Täpsemad nõuded, aasta jooksul õpitavate etüüdide valik ja heliredelite valik, tempo, kujud ja strihhid täpsustavad õpilane ja õpetaja iga õppeperioodi alguses kirjalikult.

Koostanud: Rafael M. Calvo Díaz ja Mari Kerem

4. LISAPILLINA ÕPETATAVATE LÖÖKPILLIDE AINEKAVA

I õppeaasta

Trummikomplektil mängimise tehnika omandamine. Trummikomplekti hooldamine ja häälestamine. Lihtsamate groove 'ide mängimine. 4/4 beatriitmide õppimine. Käte ja jalgade tehnika tutvustamine. Rõhkude ja aktsentide kasutamine trummikomplektil. Kõik eelnev tuleks omandada metronomi kasutades.

II õppeaasta

Käte ja jalgade tehnika edasiarendamine. Rimmi tehnika soolotrummil, harjutamiseks kasutada harjutusi, mis on mõeldud soolotrummil mängimiseks.

III õppeaasta

Alustada klassikaliste tantsurütmide õppimist – avatud Hi-Hat tehnika e. harjutused avatavale Hi-Hat'ile.

IV õppeaasta

Improvisatsiooni e. soleerimisoskuse kujundamine kahe kuni nelja takti ulatuses 4/4 taktimõõdus. Erinevad stiilid – nii varasemast perioodist kui ka uued stiilid: beat, funk, bossanova, swing 4/4 ja 3/4, samba.

5. LISASOLFEDŽO AINEKAVA

Üldised alused

Lisasolfedžo tunde soovitab õpilasele solfedžo- või erialaõpetaja. Olgugi vormilt lisaainete hulka arvatud tund, võib ta mõnel juhul olla vältimatult vajalik, et põhiainetega hakkama saada.

Õpetöö eesmärgid

Noorem aste 1-4 kl

- Üldine musikaalsuse arendamine.
- Tekitada lapses huvi muusika ja musitseerimise vastu.
- Muusikalise kuulmise ja rütmitunde arendamine.
- Algteadmised hääle tekitamise tehnikast - õige hingamine, pingevaba kõri, hääle suunamine jne.
- Õpime ennast kuulama ja puhtalt intoneerima.
- Teeme hääleharjutusi, õpime häält lahti laulma
- Õpime tabama laulu iseloomu ja mõtet ning seda edasi andma
- Arendame esinemisjulgust ja õpime lavaliselt käituma

Vanem aste 5-7 kl

- Kõige eelneva arendamine ja täiustamine.
- Hääle tehnika täiustamine, erinevate tehniliste võtete tutvustamine ja rakendamine.
- Eesti kergemuusika suurkujude tutvustamine.
- Erinevate muusikastiilide tundma õppimine.
- Õpime erinevaid hääle kasutamise viise erinevates žanrites.
- Fraseerimine erinevates žanrites, eri tunnetus erinevates muusikastiilides.
- Arendada kontsentratsioonivõimet.
- Arendada adekvaatset kriitikameelt.
- Õpime musitseerima kollektiivis (duo, trio).

Õppeprotsess

1. Õppetöö kavandamisel peetakse silmas iga õpilase võimekust, arvestatakse vanuselisi ja individuaalseid-füüsilisi iseärasusi.
2. Õppimise käigus analüüsib ja hindab õpetaja koos õpilasega pidevalt õpitavat ja kavandab edu saavutamiseks uusi eesmärke.
3. Õppetöö on korraldatud õppeaastate kaupa, õppeaastate arv pole piiratud ja õppeaasta kestab 35 nädalat.
4. Õppetundide arv on 1 tund nädalas
5. Hindamine toimub protsessi käigus individuaalselt, lähtuvalt iga õpilase algtasemest, kohalkäimisest, koostööst solfedžoõpetajaga, osalemisaktiivsusest.

Õpitulemused:

1. Kasutab laululist hingamist vastavalt laulu fraseerimise vajadusele.
2. Oskab kasutada häält turvaliselt ja kahjustamata.
3. Artikuleerib laulusõnu selgelt ja kuuldavalt.
4. Julgeb improviseerida oma häälega.
5. Osaleb ansambelilises töös.
6. Valdab laulude esituseks vajalikku dünaamikaskaalat.
7. Tunneb häälehoiu põhimõtteid ja esmaseid ravivõtteid.

Hindamine

Hindamine toimub koostöös solfedžoõpetajaga.

6. ANSAMBLILAULU AINEKAVA

Ainekava lühikirjeldus

Ainekava alusel toimuv õpe on mõeldud lauluhuvilistele õpilastele, kes soovivad ennast väljendada laulmise kaudu. Ansambelis võivad osaleda õpilased 1.-7. klassini, kuid osalemist piirama jääb vajadus koostada grupp sarnasel arengutasemel olevatest häältest.

Ainekava toetab loovat ja õpilaste individuaalseid võimeid arvestavat õpetamist.

Tund toimub kord nädalas.

Õppetöö korraldus

Ansambliõpe koosneb eeskätt laulutunnist; sisaldab ka ettevalmistusi esinemisteks, iseseisvat tööd.

Vajadusel (nt enne lauluvõistlusi) või töö toimuda ka individuaalselt.

Õppetöö eesmärgid:

1. õpilaste vokaaltehniline arendamine ja vokaaltraditsioonide tutvustamine ning huvi äratamine mitmehäälese musitseerimise vastu;
2. heade muusikaliste ja vokaalsete võimetega õpilaste laulu- ja esinemisoskuse arendamine ansambllaulu kaudu;
3. fraseerimis-, improviseerimis- ja vokaaltehniliste oskuste arendamine erinevates stiilides (nt pop- jazz, kantri, levimusika, klassikaline muusika jm.);
4. vokaaltehnika ja muusika analüüsimisoskuse arendamine;
5. õpilase isikupärase muusikalise eneseväljendusoskuse arengu toetamine;
6. ansambllaulu põhimõtete (intonatsioonipuhtus, selge diktsioon, tämbriiline kokkusobivus, ühtne muusika- ja tekstitunnetus, emotsionaalne esitus) omandamine;
7. harmoonia tunnetuse arendamine läbi mitmehäälese laulmise;
8. noodistlugemise oskuse ja mälu arendamine;

9. kuulamisoskuse ja ansamblipartneri tunnetamise arendamine;
10. taustalaulu oskuste arendamine;
11. õpilase muusikalise maitse ja silmaringi arendamine läbi eakohase ja mitmekesise repertuaari;
12. esinemiskultuuri teadvustamine (õigeaegne kohaletulek, lavale minek, lavalt tulek, laval käitumine, esinemisriietus jms);

Õpitulemused

Ansambli laulu ülesandeks on õpilase muusikaliste ja loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine, et aidata kujuneda isiksusel, kes:

1. teab ja järgib A capella ansambli laulu põhialused vastavalt (helistikus püsimine, intonatsiooniline puhtus, esteetiliselt nauditava kõlapildi loomine, häältevaheline balanss, dünaamika tunnetus, rütmika, stiilitunnetus);
2. teab ja järgib instrumentaalsaatega vokaalansambli põhialuseid (balanss, dünaamika, rütmika, harmoonia, intonatsioon, saatepartii jälgimisoskus, stiilitunnetus);
3. teab ja järgib taustalaulu põhialuseid (dünaamiline ja harmooniline balanss, stiilitunnetus, rollitunnetus).
4. oskab jälgida õiget laulja kehahoidu, kasutada laulja hingamistehnikat;
5. tunneb hääleaparaadi ehitust ning hääle tervishoiu põhimõtteid;
6. oskab õppida häälepartiisid noodist, ka iseseisvalt;
7. mõtleb loovalt ja loominguliselt;
8. tajub interpretatsiooni võimalusi (fraseerimine, teksti töötlus, artikulatsioon, muusikaline vorm, dünaamika jne) ja julgeb improviseerida;
9. tunneb erinevaid hääletehnikaid ja vokaalstiile;
10. oskab analüüsida enda, kaaslauljate ja ansambli vokaaltehnilist arengut;

11. oskab käsitleda mikrofoni, tunneb lihtsamaid helivõimendussüsteeme ja oskab neid rakendada;
12. tunneb lavakultuuri, osates suhelda koostööpartneritega jms;
13. repertuaari valimise oskus;
14. helitehnilised seadmed ja nende kasutamine;
15. esineja sotsiaalsed oskused.

Hindamise põhimõtted

Ansambliõppe õppeprotsessis kasutatakse hindelist ja õppimist toetavat hindamist.